



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 41/2020
18.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгиша Радисављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, ради поништаја решења о престанку радног односа и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж1 252/17 од 14.03.2019. године, у седници одржаној 18.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Београду Гж1 252/17 од 14.03.2019. године и решење Првог основног суда у Београду П1 1436/10 од 27.02.2017. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Првог основног суда у Београду П1 1436/10 од 27.02.2017. године одбијен је као неоснован предлог тужиоца за понављање поступка од 06.05.2016. године.

Решењем Вишег суда у Београду Гж1 252/17 од 14.03.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Првог основног суда у Београду П1 1436/10 од 27.02.2017. године.

Против решења другостепеног суда којим је правноснажно одлучено о предлогу за понављање поступка, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење применом члана 399. а у вези са чланом 412. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.125/04, 111/09, 36/11 и 53/13-УС), на чију примену упућује члан 506. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Тужилац је 16.05.2016. године поднео предлог за понављање поступка у овој парници из радног односа, која је окончана правноснажном пресудом Првог општинског суда у Београду П1 290/03 од 12.02.2004. године. По правноснажном окончању поступка тужилац је 06.05.2005. године поднео предлог за понављање поступка, те је пресудом Првог општинског суда у Београду П1 559/06 од 28.03.2006. године дозвољено понављање поступка, укинута су пресуде Првог општинског суда у Београду П1 290/03 од 12.02.2004. године, Окружног суда у Београду Гж1 2562/04 од 03.11.2004. године и Врховног суда Србије РевII 587/05 од 25.05.2005. године, те је усвојен тужбени захтев и поништено решење тужене од 13.01.2003. године којим је тужиоцу престао радни однос и решење од 12.02.2003. године којим је одбијен приговор, па је обавезана тужена да тужиоца врати на рад, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка. Решењем Окружног суда у Београду ГжI 780/08 од 28.01.2009. године укинута је пресуда Првог општинског суда у Београду П1 559/06 од 28.03.2006. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку правноснажним решењем Првог основног суда у Београду П1 1436/10 од 10.01.2011. године одбијен је предлог тужиоца за понављање поступка.

Како је поступак завршен по одредбама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.125/04), а који је измењен и допуњен Законом о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.111/09) у овом поступку по предлогу за понављање поступка примењују се одредбе Закона о парничном поступку који је важио у време доношења решења Окружног суда у Београду ГжI 780/08 од 28.01.2009. године којим је укинута пресуда Првог општинског суда у Београду П1 559/06 од 28.03.2006. године, донета у поступку по предлогу за понављање поступка који је био правноснажно окончан пресудом Првог општинског суда у Београду П1 290/03 од 12.02.2004. године.

Законом о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.111/09) прописан је још један разлог за понављање поступка и то ако је, по правноснажно окончаном поступку пред домаћим судом, Европски суд за људска права донео одлуку о истом или сличном правном односу против Републике Србије (члан 422. став 1. тачка 10). Такође је истим законом чланом 422. тачка 11. прописан још један разлог за понављање поступка и то ако је, у поступку по уставној жалби, Уставни суд утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене Уставом у парничном поступку.

Овим Законом, није прописан рок за понављање поступка из разлога који су предвиђени чланом 422. тачка 10. и 11, што произлази из одредбе члана 424. став 3. ЗПП.

Тужилац је 16.05.2016. године поднео поново предлог за понављање поступка, с тим што се у предлогу позвао на одредбе Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14) и то из разлога који су прописани чланом 426. тачка 11. ако странка стекне могућност да употреби одлуку Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права, а то је могло да буде од утицаја на доношење повољније одлуке; и тачке 12. ако је Уставни суд, у поступку по уставној жалби, утврдио повреду или

украћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене уставом у парничном поступку, а то је могло да буде од утицаја на доношење повољније одлуке.

Како се у овој парници примењују одредбе Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.124/01 и 111/09) а ценећи садржину разлога за понављање поступка које је тужилац поднео 16.05.2016. године, то се сматра да је понављање поступка поднето из разлога који су прописани чланом 422. тачка 10. и 11. Закона о парничном поступку који се примењује у овој парници.

У конкретном случају, тужиоцу је решењем туженог од 13.01.2003. године престао радни однос на основу члана 45. Закона о унутрашњим пословима, а у вези члана 34. став 1. тачка 2. истог закона.

Имајући у виду да је одбијен тужбени захтев за поништај првостепеног и другостепеног решења тужене којим је тужиоцу престао радни однос на основу члана 45. Закона о унутрашњим пословима, тужилац је тражио предлог за понављање поступка због доношења пресуде Европског суда за људска права у предмету Милојевић и др, против Србије (бр.43519/07, 43524/07 45247/07 од 15.12.2015. године) и одлуке Уставног суда Уж 944/2013 од 19.11.2015. године.

Нижестепени судови су одбили предлог за понављање поступка, са образложењем да Уставни суд у поступку по уставној жалби није одредио да се дејство одлуке Уставног суда може проширити на сличне појединачне акте који нису били предмет одлучивања Уставног суда, нити на које се ти акти непосредно односе. Што се тиче пресуде Европског суда за људска права, предлог за понављање поступка је одбијен са образложењем да се конкретне околности разликују јер је тужилац правноснажно ослобођен због тога што дело које му је стављено на терет по закону није било предвиђено као кривично дело, док су подносиоци представке били правноснажно ослобођени због недостатка доказа.

По оцени Врховног касационог суда овакав став нижестепених судова не може да се прихвати. Наиме, Европски суд за људска права је у пресуди Милојевић и др, против Србије која је објављена у Службеном гласнику РС бр.53 07.06.2016. године, између осталог, навео да је формулација члана 45. Закона о унутрашњим пословима дала потпуно дискреционо право Министарству да одлучује о отказу полицајаца против којих је у току кривични поступак, да не даје никакве смернице како да се то дискреционо право примењује, нити даје упутство у вези са последицама ослобађања полицајаца од кривичне оптужбе и да у недостатку објашњења о употреби овог дискреционог права, закон на основу кога су подносиоци представки отпуштени није само непрецизан, већ га је Министарство унутрашњих послова такође произвољно примењивало. Тужиоцу је престао радни однос управо на основу члана 45. Закона о унутрашњим пословима и то зато што је против њега покренут кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности, а тужилац је после отказа правноснажно ослобођен од оптужбе за кривично дело које му је стављено на терет јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело. Разлог који даје, пре свега првостепени суд, а то да тужилац није у истом или

сличном односу као и подносиоци представке у пресуди Европског суда за људска права, су нејасни. Управо би био правно утемељен и логичан супротан закључак, јер се тужилац налази у повољнијем положају у односу на подносиоце представки који су били ослобођени у кривичном поступку због недостатака доказа, а тужиоцу је стављено на терет дело за које у кривичном поступку утврђено да није кривично дело. Европски суд за људска права је у својој пресуди детаљно описао све недостатке и мањкавости члана 45. Закона о унутрашњим пословима, у ситуацијама када је овај члан закона био основ за престанак радног односа подносиоцима представки.

У поновном поступку првостепени суд ће ценити примедбе истакнуте у овом решењу и правилно утврдити да ли је тужилац у истом или сличном правном односу против Републике Србије као и подносиоци представке из пресуде Европског суда за људска права због које се тражи понављање поступка. Пошто утврди све релевантне чињенице и околности у вези разлога због којих се тражи понављање поступка, у поновном поступку првостепени суд ће донети закониту одлуку ценећи разлоге које је Европски суд за људска права навео у пресуди донетој 15.12.2015. године у предмету Милојевић и др, против Србије.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 406. став 1. у вези са чланом 412. став 5. ЗПП.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић